

חדות דוד

לכבוד שמחת נישואין של נכדי היקר הב' החתן מנחם מענדל מייזליש נ"י

השכינה והאבות באים להחופה

בעזה"ש"ת

האבות באים להחופה על סדר הדורות

[א. ה. ועל פי זה שמעתי מגדול אחד, דמי שהוא פעמיים נכדו של צדיק אחד, הרי יש לו יותר מחלק תתק"ס, ואז עד עשרים דורות לא בטל יחוסו. [הגרא מוויז'נא זי"ע].

דורשי רשומות אות יחוס

איתא בשם הרה"ק רבי שמעלקא זי"ע שמבאר הפסוק [דברים כ ז] ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה, היינו ענין השדוכים כל זמן שלא ארס האשה הוא מעורב בדעתו אם פלונית תהי' אשתו או פלונית, וכמו כן בהאשה ואין להם דיעה צלולה ומיושבת, אבל כשיארס אותה אף שעדיין לא בא עליה אעפ"כ יש לו דעה צלולה, אף כאן אשר ארס אשה שזוכה לדעה צלולה לשוב בכל לבו רק לא לקחה עדיין ילך וישוב ג"כ כנ"ל, להתפלל להכין עצמו ולחשוב על העתיד היאך לבנות בית נאמן בישראל לבנות מקדש מעט לה' ולתורות שהשכינה ישרה בתוכה בעזה"ש"ת.

דברי שמואל, שופטים

וזדים טבעת

הרה"ק רבי ישראל מרזניץ ז"ל הגיד 'וזדים טבעת' דמילת זדים רמז לאבות והזקנים [זיידעס], ו'טבעת' הוא מלשון טבעת והיינו שבזמן שמקדשין בטבעת באים האבות והזקנים, והנה הינם באים בתחילת השמחה, אכן כל זמן שמתנהגים כהוגן אינם מניחים ועוזבים. פני מנחם, חופה וקידושין עמ' פ"א

להזהר בשעת החופה על כבוד השכינה והאבות

כ"ק אדמו"ר מאור ישראל מסקולען זי"ע דרש בשעת החופה והתחיל לומר 'שלוש עליכם אבי מורי ואימי מורת', אבי זי"ע בעל נועם אליעזר זי"ע היה רגיל לומר במקום שיש תוכחה יש ברכה, ע"כ אדבר דברי תוכחה להחתן והכלה, לכן צריכים להזהר מאד להזהר בשעת החופה על כבוד השכינה ועל עניני הצניעות, דידוע דבשעת החופה ישנה השראת השכינה על החתן והכלה, דהשכינה מסתלקת כמ"ש ולא יראו כך ערות דבר ושב מאחריך, ולכן נכון שהכלה לא תעמוד בחופתה כשפנה וצפרנה המה צבועים, ובפרט שצריכים העדים לראות האצבע של הקידושין והם בדרך כלל תלמודי חכמים ויראי ה', ובושה וחרפה גדולה הוא להכלה אם הם רואין שצפרנה הם צבועות, דברים כאלו גורמים לסילוק השכינה וגורמים צער ובושות להאבות הבאים מגן עדן לכבודה לכבדה בשמחתה.

פעם אחת קרא הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע את הכתובה באיזה חופה, וכשהגיע לשמו של החתן עמד מלקרוא, עד שזכרו שנתנו לו להחתן עוד שם שנשכח ברבות השנים לגמרי, וכשראה מרן שמתפללים על זה המופת, אמר שהדבר פשוט, שהרי ידוע שהאבות באים מעולם העליון להשתתף בשמחת בניהם, וכשהם באים הם באים על פי סדר הדורות, קודם אביו וזקינו ואבי זקינו וכו', מלבד אותן שהחתן או הכלה קרויים על שמם שהם מקדימים לבוא אפילו שלא כסדר, וכיון שראה את אחד מזקניו של החתן בא שלא ע"פ הסדר הבין שהחתן קרוי על שמו, ולכן נעצר כשלא ראה שכתוב שם זה בהכתובה.

דביר קדשו, במדבר עמ' תכו

שלשה דורות של האבות באים

הרה"ק מהר"י"ד מבעלזא זי"ע אמר: הנה כתיב בפסוק [במדבר א ד] 'איש שלשה פעמים, ואתכם יהיו 'איש' 'איש' 'איש' למטה 'איש' ראש לבית אבתיו הוא, לרמוז לנו על שלש דורות של האבות שבאים להשתתף בשעת שמחת נישואין, וזהו ההמשך 'אלה קרואי העדה נשיאי מטות אבותם ראשי אלפי ישראל הם', ופירש"י ז"ל הנקראים לכל דבר חשיבות שבעדה, שהוא רומז על ענין זה.

והרה"ק רבי איציק'ל מפשעווארסק זי"ע, הסמיך לזה הכתוב [בראשית כא כג] לי ולניני ולנכדי, הרי שזה נחשב ליחוס אבות, ומשכן בוודאי הדבר שהם באים להשתתף בשמחה, והוסיף שמי שהוא מיוחס לצדיקי הדור, אז האבות באים עד עשרה דורות, דאיתא בגמרא [גיטין פח. וסנהדרין צד]. דעד עשרה דורות מתייחסים למעלה בקודש.

בגמרא [גיטין פח וסנהדרין צד], דעד עשרה דורות נקרא מיוחס, כי ידוע דבריה בטל באחד מתתק"ס, וכיון שהאב והאם שותפים בהולד, א"כ בדור אחד יש רק החצי מכת האב, וכן בדור שני יש חלק רביעית, ובדור ג' חלק שמינית, ובדור ד' חלק ששה עשר, וכן הלאה עד שבדור עשירי יש רק חלק מאלף עשרים וארבע, וכבר נתבטל בשיעור ביטול בריה באחד מתתק"ס, ולכן נחשב מיוחס עד עשרה דורות.

לפעמים אין הם יורדים כלל

אמנם דבר זה אינו פשוט כל כך, דלא כל אחד זוכה שהאבות יבואו לשמחתם, וצריכים להכין עצמם לקבלם בספר פנים יפות לזכות שהאבות יבואו ועוד יותר צריכים להזהר שיראו ממנו נחת שיתרצו להשאיר אתנו במשך כל שבעת ימי המשתה, ואין זה דבר ששוה לכל אחד.

מין כ"ק הגה"ק אדמו"ר מסאטמאר זי"ע היה פעם אחת על שבע ברכות אצל הגה"צ מקוויאשד זי"ע, ושאל את רבינו זי"ע עד מתי נשארים האבות הקדושים שיורדים מעולם העליון להשתתף בשמחת צאצאיהם, ורבינו ענה לו בצחות לשונו: לפעמים אין הם יורדים כלל, ויש לפעמים שיורדים וכשרואים שאין נוהגין כהוגן חוזרים ועולים, אבל אם כבר הם אצל השמחה אז בדרך כלל הם נשארים בעולם הזה עד לאחר ימי השבע ברכות.

[שאמר דלא כל אחד זוכה שהאבות יבואו לשמחתם, רק צריכים לזכות לזה. הרב פלוני דאס וואס שטייט אז די אבות קומען צו א שמחה דאס מיינט נאר ביי די חופה צו די גאנצע שבעת ימי המשתה.

רבינו ענטפערט צו מען מיינט? ס'איז א פראגע... סע איז גיווענדט ווען און ביי וועמען. רב פלוני פרעגט ווייטער, למשל עס איז דא ביי אזעלכע וואס קומען בכלל גארנישט, ענה רבינו, אן איש פשוט [היינו אינו שומר תורה ומצוה כראוי].

להזהר שלא יעשו תמונות בשעת החופה

וכן הקפידו חסידים ואנשי מעשה ואפילו בעלי בתים מהדור הקודם דבשום אופן לא יעשו תמונות בשעת החופה, משום כבוד האבות הבאים להחופה, שהברקת התמונות בכל שעה נוטל את רגשי הקדושה ערענסקייט של מעמד החתונה, וחששו מאוד על דברי היערות דבש [ח"א דרוש ב'] שכתב ומאד יש לאדם להזהר מבלי להיות בתוך ביתו פרוץ וצלם וכו' כי אין לך צלם ודמות דלא שריה ביה רוח רעה, ופת"ש [יו"ד סי' קמ"א סק"ז] מביאו, ששורה רוח טומאה על התמונות, וכמו כן הדרכי תשובה [שם, סק"ה] אסף עוד פוסקים המדברים בזה, ובסוף דבריו מסיים בדברי מוסר אשר בעוה"ר בעתים הללו נעשה זה כהיתר לצייר תמונת אדם שקורין פאטאגראפ"א צילום וכו', ואף צורת צדיקים מצוירים לתלות על הכתלים בבתיהם וראוי לכל ישראל כשר להתרחק מזה ולמה לו לגרום שישורה רוח הטומאה על צורת צדיק עכ"ל.

ובספר הישר והטוב [דף ד'], מביא מהגה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע שאם היה ניתן רשות לאדם לראות מה ששורה על תמונות לא היה אדם שירצה להניחם בביתו, ושמעתי מימרא מאנשי מעשה דהאבות הבאים להחופה נשארים רק עד התמונה הראשונה, וכהיום בעוה"ר כבר הותרה הרצועה ומאוד צריכים להזהר שלא ישנו אפילו זיז כל שהוא ממנהגי החופה שלא להוסיף ושלא לגרוע כדי שלא יתביישו האבות מגן עדן שעושים כמו פורים שפיל אצל החופה.

פעם שיחו הרה"ק מריסקאווא זי"ע עם הרה"ק מסטראפקוב זי"ע שפעם אצל שמחת נכדי הצדיקים השפיעו על האנשים כמו שש שבועות השפעה של קדושה, וענה ע"ז הרה"ק מסטראפקוב זי"ע שעכשיו יש מציאות אז עס איבלט נאך די חתונה שש שבועות, והתמרמר על עשיית תמונות אצל החופה דדבר זה מצער הנשמות.

אמירת המלאך הגואל בשעת החופה

יש אבות שנוהגין לומר תחת החופה הפסוקים של 'המלאך הגואל אותי מכל רע וכו', דאיתא בזה"ק דיעקב אבינו אמר המלאך הגואל אותי מכל רע, שלא נזדמנה לו אשה רעה, דכתיב עליה מר ממות, ועי"ז היתה מטתו שלימה, ויקרא בהם שמי שפירשו כי בירך אותם, שיהיו במצב קרוב אל ה' יתעלה אשר על ידה יהיו ראויים להתיחס אל אבותם, כי בזמן יציאתם מן דרכי ה' לא נתיחסו אל אבותם, אלא נתיחסו אל הדומים להם במדותיהם, כמ"ש [ישעי' א י'], שמעו דבר ה' קציני סדום, שרים שמעשיהם כסדום [ראב"ם], וכן מועיל האמירה המלאך הגואל שלא ישלוט עין הרע על החתן והכלה.

הרה"ק רבי יחיאל אדמו"ר מביאלא זי"ע פירש הפסוק [תהלים יט ו'] 'והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ אורח', הנה למה לא נאמר 'נכנס לחופתו', אלא שאז אין כל חידוש בכך שהוא 'החתן' מתנהג כדבעי, דהרי כל אחד נוהג כשורה כשהוא בפרהסיא, אמנם 'והוא כחתן יוצא מחופתו' זה זמן הנסיון והמבחן שלו, כשיוצא מחופתו והולך לביתו ואז כשהוא לבדו צריך שיהיה ישיש כגבור כדאמרו חז"ל [אבות פ"ד מ"א] איזהו גבור הכובש את יצרו עכתוד"ק.

ובנו הרה"ק הוסיף עוד למימר לחתנים קודם חופתם כהאי לישנא: דע לך חתן יקר שבשעה שתכנס לחופתך ילכו אותך לא רק השושבינים בעלמא הדין, אלא גם כל אביוה"ק זי"ע הבאים מעלמא דאתי, ולכן בודאי אז מכחם יהא לך מחשבות קדושות ושאיופות וקבלות טובות, אולם לאחמ"כ כשתהא בביתך הם כבר לא יהיו שם ואז יהא המבחן האמיתי, אם זכית לכך שאותם 'קבלות טובות' אכן נחקקו בלבך באמת. אהבת יעקב עמ' מ"ג

מאחת החתונות של צאצאי הרה"ק רבי ברוך ממעזיבז זי"ע כאשר השמחה הרקיעה שחקים, פנה הרבי רבי ברוך זי"ע אל רבי הערשל מאוסטרופלי ואמר לו בבדיחותא: הערשיל, הלא אתה עושה תמיד את ההיפך, כשכולם רציניים אתה משמח, א"כ עתה כשכולם שמחים הבה נשמע ממך איזה ד"ת רציני, אמר רבי הערשל תיבת 'חופה' מורכבת משני מושגים, [א] ו-ה [האותיות החסרות לשם הוי'], [ב] ח-פ, מלשון 'חאפין', כלומר בשעת החופה כאשר צדיקים כה רבים נאמפו כאן הן מעלמא דקשוט ואתם עמום בראשם השכינה הקדושה, יש אפשרות של חפ - ו"ה, כאפ אריין השלמת שם הוי'.

ליקוטי תורה בעניני נישואין

